

Voorwoord	11
Inez de Beaufort	
Bijsluiters - Eerst lezen	13
De redactie	
Hoe doe je ethiek?	17
1 Ethiek wat is eigenlijk de kwestie?	19
Medard Hilhorst Inez de Beaufort, Sofie Vandamme & Suzanne van de Vathorst	
2 Het hellende vlak	32
Inez de Beaufort	
3 'Mijn religie verbiedt mij...': is godsdienst een argument?	37
Medard Hilhorst	
Zorgverlener in de maak: tussen aspiratie en transpiratie	45
4 Onbeleefd, onbeschaafd, onprofessioneel	47
Inez de Beaufort	
5 Bedside manners	53
Suzanne van de Vathorst	
6 De coassistent op weg van servet naar tafellaken	56
Louw Feenstra	
7 Beroepsethiek die inspireert	62
Jos Kole	
8. Werken als zorgverlener in een ontwikkelingsland: doe je er goed aan?	67
Koos van der Bruggen	
Ethiek: ieder z'n eigen aanpak?	73
9. De bevolking is vóór: voorbij 'Maurice-de-Hond' ethiek	75
Pascal Borry	
10. Moreel beraad	81
Bert Molewijk & Guy Widdershoven	
11. Laat Ashley niet meer groeien	91
Ghislame van Thiel	
12. Ook de pil is techniek	97
Tsjalling Swierstra	
Sterke persoonlijke overtuigingen	105
13. Wat heb je voor met je kind?	107
Henk Jochemsen	
14. In-vitrofertilisatie (ivf)	113
Paul Schotsmans	
15. Dat is tegen mijn geweten!	119
Ineke Bolt	
16. Wat doen we met de voorhuid?	125
Wim Dekkers	
17. De dokter is God	131

Aysegul Turker-Sahin	
18. Religie en moraal: dynamiek en pluraliteit Medard Hilhorst	136
Goede zorgrelaties onderhouden	143
19. Kindermishandeling: veel zorgverleners, weinig zorg Els Maeckelberghe	145
20. Ze kunnen toch zelf hun bed opmaken? Mieke Grypdonck	152
21. Geen talent voor overbodigheid Inez de Beaufort	157
22. Altruïsme: iets voor een ander doen Leonieke Kranenburg	161
Leefstijl en gedragsverandering	167
23. 'Ik rook me kapot!' 'Idiot, die je bent!' Ignaas Devisch	169
24. Ouderlijke macht en het vetgemeste kind 'Wie werpt de eerste steen?' Marieke ten Have	173
25. Wie z'n billen brandt... moet zelf de rekening betalen? Gert van Dijk	180
Graag willen weten, of toch liever niet?	187
26. Bevolkingsonderzoek naar darmkanker Leonie van Dam	189
27. Zeker weten?! Mariëtte van den Hoven	195
28. 'Het is een keuze die ik niet wil maken' Suzanne van de Vathorst	202
29. Mij kan niks gebeuren Inez de Beaufort & Jolanda Dwarswaard	206
Ouderschap: hoe verantwoordelijk?	213
30. Bezint eer ge beg/mint! Boukje van der Zee	215
31. Wat heet alternatief? Sofie Vandamme	221
32. Evenwicht in het gezin: geslachtskeuze Guido Pennings	228
Oordelen over bekwaamheid	235
33. Pillen voor de ziel... Sofie Vandamme	237
34. Goede tijden, gekke tijden Patnck Delaere	244

35. Wils(on)bekwaam in de geriatrie Astrid Vellmga & Robert Schoevers	249
36. Erger dan kanker? Een essay over dementie Heleen Dupuis	256
37. Het gezag van levenstestamenten Govert den Hartogh	261
Over de dood, als de dood ...	267
38. Stervenskunst Bert Keizer	269
39. Ethische kwesties rondom palliatieve sedatie RienJanssens	275
40. 'Dode hersenen, kloppend hart'. Hoe dood is hersendood? Erwin Kompanje	281
41. Als een patiënt de dood omarmt... Donald van Tol	288
42. Als een patiënt om de dood verzoekt... Donald van Tol	292
43. Niet bij brood alleen	296
Wetenschappelijk onderzoek: een uitdaging	301
44. De kwestie 'Bijlmerramp' Evert van Leeuwen	303
45. (Valse) hoop - smeeroelie voor klinisch onderzoek? Bert Musschenga	309
46. Ingrijpen in het brein Maartje Schermer	315
47. De allerlaatste kans? Ron Berghmans	320
48. Eiceldonatie 'voor andere doelen dan zwangerschap' Guido de Wert	328
49. Het dier vermaken tot proefdier Eline Bunnik	335
50. Van ark tot proefdierlab Hub Zwart	341
Technische uitdagingen	345
51. De ideale borst Marli Huijjer	347
52. Juweeltjes in het oog Medard Hilhorst	351
53. Minima philosophica: labiaplastiek Maartje Schermer	356
54. Ken de Kangarooman, de man die naar de Olympische Spelen wilde	360

Professioneel handelen: de markt die trekt	367
55. Dokters die concurreren, zorginstellingen die concurreren Jolanda Dwarswaard	369
56. De strijd om het hart van de consument Luc Bonneux	373
57. Kwalijke beïnvloeding van voorschrijfgedrag? Medard Hilhorst	381
58. Ziek zijn: een uitgemaakte zaak? Patrick Delaere	388
59. Artsen en niet-reguliere behandelwijzen; waar ligt de grens? Gert van Dijk	393
60. Orgaantoerisme; wel of niet laakbaar? Nelleke Canters	400
61. Gezonde berichtgeving Huub Evers	408
Kosten noch moeite	413
62. Alle patiënten zijn gelijk, maar sommigen zijn gelijkler dan anderen Inez de Beaufort	415
63. Kiezen in de zorg Margo Trappenburg	422
64. Een beetje duur? De dokter en de kosten Dick Willems	428
Toekomst van de zorg	433
65. Pansen krijgt een behandeling Ferdinand Delcker	435
Zakenregister	447
Personenregister	453
Over de redacteurs en de auteurs	457